

1. KAPITOLA: JÁ ČLOVĚK, MY LIDÉ

CO BYCH MĚL(A) ZVLÁDNOUT		NA CO SE ZAMĚŘÍM
	12: Přednést proslav.	Převedu původní text do spisovné češtiny.
		Pečlivě vyslovuji a mluvím přiměřeně hlasitě.
		Volím vhodné tempo řeči a melodii.
		Udržuji kontakt s posluchači.
	8: Popsat obličej.	Vystihnu všechny části obličeje.
		Užiji vhodná podstatná a přídavná jména.
		Užiji přirovnání.
		Užiji rozmanitá slovesa.
		Píši čitelně, bez gramatických chyb.
<i>a b c</i>	18: Napsat vyjmenovaná slova.	Píši čitelně bez chyb.
		Seznam vyjmenovaných slov je úplný.
		V případě potřeby vyhledám slova v knize.
		Zkontroluji v příslušné literatuře.
 	2: Vytvořit pojmovou mapu Člověk.	Podílím se na rozdělení úkolů.
	14: Napsat seznam lidských vlastností.	Povzbuzuji ostatní.
		Splním svoji část úkolu.
		Prezentuji práci skupiny.
		Zhodnotím práci skupiny.
CO SE MI DAŘILO		V ČEM BYCH SE CHTĚL(A) ZLEPŠIT
CO PRO TO UDEĚLÁM		

HODNOTÍCÍ ŠKÁLA

1/A	2/B	3/C	4/D	5/E
výborný	chvalitebný	dobry	dostatečný	nedostatečný
výjimečný	kvalitní	obvyklý	nevalný	nepřijatelný
možno dát za vzor	možno ocenit	lze přijmout	vyžaduje změny	nutno přepracovat
vždy	většinou	někdy	málokdy, občas	nikdy
A = rozhodně ano	a = spíše ano	? = nedá se určit	n = spíše ne	N = rozhodně ne
všichni	skoro všichni	asi polovina	téměř nikdo	nikdo

VYSVĚTLIVKY:

komunikace

sloh

jazyk

skupinová práce

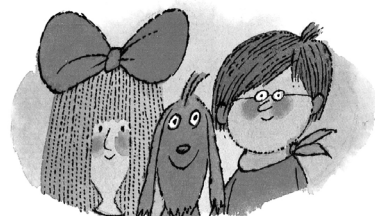
odborný text

1. Rozděľ text na větné celky a výrazně přečti.

Když Machovi a Šebestové končily prázdniny, byla zrovna neděle a ti, kteří se s nimi chtěli rozloučit, přišli rovnou z kostela, stará paní Troníčková, co se stala králičí farmářkou, paní Janderová, co viděla moře, přiběhl Lukáš Tůma, který cestoval vzduchem mezi alpské velehory, přijela dokonce i paní Koloušková s manželem, který se stal žákem Leonarda da Vinci, přišlo plno lidí a ti všichni se loučili a říkali, tak co, jestlipak se těšíte zítra do školy, a Mach s Šebestovou kývali hlavami, že se moc těší, což byla pravda, protože prázdniny jsou sice prima, ale škola má také něco do sebe, prázdniny jsou nejlepší způsob, jak si člověk může školu každý rok znovu zamilovat.

Miloš Macourek: Mach a Šebestová na prázdninách

- Předvedte ve skupinách různé varianty rozhovorů: lidé se ptají Macha a Šebestové, jestli se těší do školy. Odpovídejte kladně, záporně, legračně, smutně.
- Vypravuj prázdninové zážitky.
- Co mají společného tučně vyištěná slova? Užij je ve větách.

2. Vytvořte ve skupinách pojmovou mapu ke slovu ČLOVĚK.

- Podstatná jména z mapy roztrďte podle rodů a určete vzor.

Ilustrace: Adolf Born

3. Vypiš ze všech vyjmenovaných slov, ta, která vyjadřují, co mohou lidé dělat (být, bydlit).

- Určitě dovedeš vyčasovat sloveso BÝT i některá jiná slovesa. Použij tvary sloves ve větách.

OSOBA	ČÍSLO	ČAS PŘÍTOMNÝ	ČAS MINULÝ	ČAS BUDOUCÍ
1. já	č.j.			
2. ty				
3. on -a -o				
1. my	č. mn.			
2. vy				
3. oni -y -a				

4. Převeď všechna slova v básni do spisovných tvarů a přečti.

Malinkej člověk padá zas a zas.

Ta země matička,
jak ta s ním nakládá!

Von padá na nosík,
von padá na záda,
von padá o stýblo,
von padá o kaluže.

Kterýmžto padáním
se proměňuje v muže.

Josef Kainar: Jaký to s ním bylo

- Jak rozumíš básni? O čem je? Které etapy lidského života autor v básni zachytil?
- Kolik významů znáš pro slovo ZEMĚ? c) Nahraď sloveso PADÁ jinými slovesy a citoslovci.

5. Dokážeš napsat cvičení o lidském těle bez chyby?

V kapitole lidské tělo probíráme část__ hlav__, vlas__, vous__, zub__, nerv__, tepn__, žíl__, cév__, žláz__, sval__, kost__, kloub__. Učíme se také o krv__, kůž__, srdc__, o páteř__ a obratl__ch, o zdrav__ i správné v__živě. Na obrázcích si prohlídíme kost kl__čn__í, l__cn__í, sval l__tko__vý, pl__ce, jaz__k, m__chu. Na v__deu sledujeme, jak krev proudí tepnam__ a žílam__, cestu potrav__ od pol__kání až po v__měšování. Žasneme nad soustav__ l__dského těla.

6. Rozumíš dobře česky? Potom zvládneš vysvětlit význam rčení o hlavě.

Nejde mi to do hlavy, mám toho plnou hlavu, je padlý na hlavu, neudělám to, kdyby ses na hlavu stavěl, střeží to jako oko v hlavě, přerostl mi přes hlavu, hoď to za hlavu, nevěš hlavu, vrhá se do práce po hlavě, jde hlavou proti zdi, jde mu z toho hlava kolem, mám práce nad hlavu, úspěch mu stoupl do hlavy, z toho mě hlava nebolí, nestrkej hlavu do písku, nemá střechu nad hlavou, je hlava otevřená, alkohol mu stoupl do hlavy, postavit si hlavu, vzít si něco do hlavy.

- a) Některá sousloví předved' beze slov, jestli je spolužáci uhodnou.
b) Myslíš, že se ve cvičení slovo HLAVA vyskytuje ve všech pádech?

7. Vymýšlej přirovnání k jednotlivým částem hlavy. Zaměř se na: tvar obličeje, čelo, tváře, bradu, oči, uši, nos, vlasy, úsměv, zuby.

- a) Která ze slov v zadání jsou mnohoznačná. Dolož na příkladech.

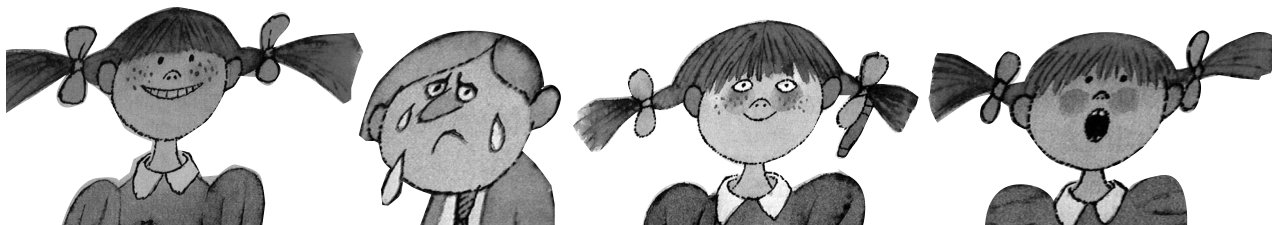

POPIS OBLIČEJE

Úkolem popisu je vystihnout části obličeje, jejich vlastnosti a vzájemné vztahy. Usilujeme o co největší názornost, aby si každý dovedl obličej představit. Užíváme především podstatná jména, přídavná jména, přirovnání. Důležité místo mají příslovce (nahore, dole, uprostřed, vlevo, vpravo atd.). Pozor na volbu sloves, aby se neopakovalo stále sloveso mít.

8. Popiš svůj obličej. Využij přirovnání z předchozího úkolu.

- a) Podle obrázků urči, jakou mají lidé náladu a jejich ústy říkej různé věty.

Ilustrace: Adolf Born

9. Pracuj se Slovníkem spisovné češtiny a roztříd' slova na řádcích na spisovná, nespisovná a ta, která do řady svým významem nepatří.

Obličeje, huba, ksicht, tlama, žláza, ústa, hlávka, grimasa, hlava, pysk, čumák, lebka, hlaveň. Smysly, ucho, lalok, boltec, oko, zrak, sluch, čich, chuť, jazyk, bulva, hmat, chvat, nos, smrad. Končetina, hnáta, noha, ruka, údy, pahýl, pracka, prsty, stehno, čapa, chodidlo, nohavice, paže.

10. Dovedeš utvořit co nejvíce slov příbuzných?

nad- ne- z- **LID** -é -stvo -ský -ový -ství -ověť -ičky
-umil -oop -ožrout -ojed -a -uprázdný

- a) Podobně vymýšlej příbuzná slova ke slovu ČLOVĚK. Vyznač kořen slov.
b) Zdůvodni, jsou-li následující slova příbuzná ke slovu LIDÉ? Zdůvodni, proč ano nebo ne. Lidka, lít, lid, klid, lidičky, úklid.

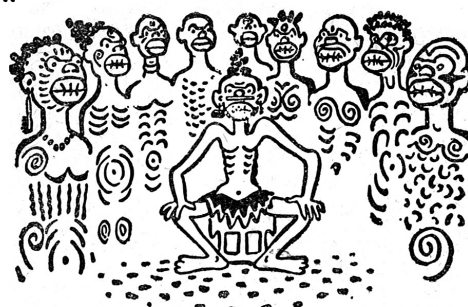
11. Najdeš dvojice slov, která patří k sobě? Dopln' i/y a užij slova ve větách.

nadl__dský	nel__dské	op__ce	p__sn__čka
v__l__dněná	zal__dněné	v__kon	podm__nky
mez__l__dské	pol__dštění	v__ska	vztahy
zl__dovělé	l__dová	m__sto	v__právění

12. Připrav si proslov náčelníka divochů, který bude správně česky. Výrazně proslov přečti.
 „Velký Birimarataoa,“ pravil, uctivě se ukláněje, „znát dobře bílé muže. Po ostrovech jít pověst o bratrech, kteří dělat kopat. Velký Birimarataoa milovat kopanou. Dělat dobře kopat, dělat dobře bojovat. Velký Birimarataoa mít hřiště, mít mužstvo. Mužstvo Birimarataoovo dělat kopat, bílí bratři dělat kopat. Když bílí bratři dělat prohrát, mužstvo Birimarataoa je dělat sežrat. Když bílí bratři dělat vyhrát, velký Birimarataoa je dělat nechat žít.“

- a) Pokus se obsah proslovu říci vlastními slovy.
- b) Promysli seznam 3 - 5 nejnnutnějších věcí, bez kterých bys nepřežil na pustém ostrově.
- c) Utvoř věty s následujícími slovy a napiš je: bílá - byla, mít - mýt, být - bít, milá - myla.
- d) Vymysli ke slovesu DĚLAT několik synonym.
- e) Vymýšlej nadpisy pro různé časopisy a noviny.
- f) Vyber 2 podstatná jména a urči:

Eduard Bass: Klapzubova jedenáctka, ilustrace: Alena Dostálová

PODSTATNÉ JMÉNO	ROD	ČÍSLO	PÁD	VZOR

13. Znáš některá rčení o lidech? Vysvětli jejich význam.

CHÝBOVAT JE LÍDSKÉ. JE TO PRAVDA ODVĚKÁ, DĚLAJÍ

NEŠTĚSTÍ NECHODÍ PO

ALE PO

KOLIK ŘEČÍ ZNÁŠ, TOLÍKRÁT JSÍ

14. Pokus se vytvořit co nejširší seznam lidských vlastností, kladných i záporných.

- a) Jaké vlastnosti by měli mít kamarádi, s nimiž bys spolupracoval na úkolu, hrál vybíjenou aj.?
- b) Podle kterých vzorů názvy uvedených lidských vlastností skloňujeme?

15. Doplň věty o lidech podstatnými jmény ve správných tvarech.

Babičky a dědečkové nevidí bez a často chodí o brýle, hůl
 Tvrdě pracovali na, nadřeli se s těžkými pole, pytel obilí
 Ženy rády kombinují, voní po model a barva, broskve
 mají na hlavně rychlé automobilista, mysl, vůz
 Dívky vozí kočárky s nebo cvičí se batole, švihadlo
 Školáci ovládají, telefonují s mobil, přítel

16. Vytvoř pětílístek na téma Nejdražší člověk na světě:

17. Co bych si měl(a) pamatovat:

Myšlenky vyjadřujeme slovy, která jsou uspořádána do Podle obsahu rozlišujeme věty

Větný celek spojený ze dvou nebo několika vět se nazývá Spojovací výrazy jsou např.:

Známe deset slovních druhů:

.....
.....

U podstatných jmen určujeme

Rod:

Číslo:

Pádové otázky:

.....
.....

Vzory:

r.m.

r.ž.

r.s.

U sloves určujeme

Osoba:, č. j. a č. mn. Čas:

18. Soutěž. Komu se podaří doplnit všechna chybějící vyjmenovaná slova?

Být,, byt, příbytek,, obyčej,, bylina,, Přibyslav.

....., mlýn,, plynout,, vzlykat, lysý,, pelyněk,

My,, myslit,, myš,, mýtit, zamykat,, nachomýtnout se,

....., pysk,, slepýš,, klopýtat,, pykat,, čepýřit se.

Syn,, syrový,, sýček,, syčet,

....., výt,, žvýkat,, výr, povyk,, slova s předponou vy-, vý-., Ruzyně.

19. Podle potřeby můžeš procvičovat pravopis. Vezmi si na pomoc Pravidla.

a) Neob__čejná v__ra, l__sty a l__ko, s__korčino p__rko, pap__rový p__tlík, šp__čka jehl__cí, hlas__tý pov__k, chv__lka zb__la, třást se z__mou, m__t sb__rku hm__zu, ab__ přem__šel, b__lá l__sina, b__dlišťe na s__dlišťi, odl__šovat se, m__ m__lujeme, netop__ři a netop__řata, bl__skavý třp__t, pos__luje v pos__lovně, státní pol__cie, končí brz__, z__valí nudou, L__sá nad Labem, hlem__ždí ul__ta, b__li tiše, měs__ční sv__t, kl__nové p__smo, hv__zdá si a v__ská.

b) Po neděl__ je ponděl__, zpráv__ o počas__, o králíčkov__, pod mez__, krmí holub__, hořet za patam__, pochutná si na mrkv__ a petržel__, mezi lidm__, v džungl__ nebo ve step__, pět ko-roptv__, před zrcadl__, jíst červ__, kaps__ s peněz__, zavalen starostm__, boty s podešv__, do vs__, kbelík uhl__, velké panstv__, uctívání boz__, s kop__m__ a štíty, buchtý s povidl__, krá-lovstv__ v údol__, rukáv__ u košil__, žáb__ v rákos__, chrám__ se socham__, zpívající kos__.